

Fondivalitsejate sektori ülevaade II kvartal 2020

Covid-19 kriisi tõttu on fondivalitsejate varade maht kvartalite arvestuses sel aastal oluliselt kõikunud. Kui esimeses kvartalis vähenes varade maht aastavahetuse seisuga võrreldes 10,3%, siis teises kvartali kasvas varade maht võrreldes eelmise kvartaliga 7,7% ehk poole miljardi euro võrra. Sellise kõikumise põhjustas märtsis puhkenud pandeemiast tekkinud kriis finantsturgudel, mis mõjutas peaaegu kõiki fondivalitsejate poolt pakutavaid äriilina. Teise kvartali lõpuks oli fondide maht kriisist peaaegu taastunud, kuid hallatavate varade maht ei jõudnud veel tagasi 2019. aasta lõpu tasemele, mil kriis polnud veel puhkenud.

Põhinäitajad	I kvartal 2020	Muutus	II kvartal 2020
Hallatavate varade maht, sh sh fondide varade maht (k.a. mitteavalikud fondid)	6,71 mlrd € 5,57 mlrd €	?	7,27 mlrd € 5,99 mlrd €
Fondide turuväärtuse kvartalikasv	-6,2%	?	7,7%
Fondivalitsejate bilansiliste varade maht	124 mln €	?	120,4 mln €
Kasum	-1,8 mln €	?	5,08 mln €
Omakapitali tootlus aasta baasil	-1,5%	?	16,6%
Omavahendite nõude kaetus	448%	?	448%

Valitsetavate fondide maht kasvas teises kvartalis 426 miljoni euro võrra ja ületas 2019. aasta lõpu taset. Mahu poolest teine äriilin on fondi vara juhtimisteenuse pakkumine allhankena ka teistele fondidele ja finantseerimisasutustele ning selle äriilini maht kasvas teises kvartalis 12%. Samas oli selle äriilini maht kvartal varem vähenenud 40% ja mõjutas seega teise kvartali tulemust oluliselt. Varade investeerimist allhankena pakuvad Eestis kolm fondivalitsejat ja allhanke maht kogu hallatavatest varadest moodustas juuni lõpus kõikidest hallatavatest varadest 16,1%. Väärtpaberiportfelli valitsemise äriilini mahu muudatus ei toimunud aga korrelatsioonis kriisi arenguga – see hoopis kasvas esimeses kvartalis ja kukkus teises. Ilmselt on selle muudatuse taga ärilised põhjused.

Et jälgida kriisi tõttu kehtestatud eriolukorras fondide likviidsust, viis Finantsinspeksioon juba esimese kvartali lõpus sisse täiendava aruandluse nõude kinnisvara- ja muudele avalikele fondidele. Fondivalitsejate sektor on hästi kapitaliseeritud ja fondid likviidsed.

Kui esimeses kvartalis jäid fondivalitsejad 1,8 miljoni euroga kahjumisse, siis teises kvartalis teenisid nad üle 5 miljoni euro kasumit. See on küll väiksem kasum kui aasta tagasi, kuid jooksva aasta kasum on tänu teise kvartali tulemustele jõudnud vähemalt plussi – 3,3 miljonit eurot. Tänu teise kvartali kasumlikkusele on ka omakapitali tootlikkus kasvanud 16,6%-le, mis on parem näitaja kui 2019. aastal (14,2%).

Sektori omavahendite normatiiv oli teise kvartali lõpu seisuga täidetud 448% kaetusega, mis on 50 protsendipunkti kõrgem esimese kvartali omavahendite miinimumi kaetusest.

Peamised arengusuunad ja riskid

- COVID-19 pandeemia ei mõjutanud teises kvartalis enam nii tugevalt fondivalitsejate kasumlikkust ning fondivalitsejad jõudsid kasumisse. Kasum oli piisav, et katta fondivalitsejate esimese kvartali kahjumid. 2020. aasta jooksev kasum on 3,3 miljonit eurot.
- Sektori kasumlikkust mõjutas negatiivselt valitsemistasu määra vähendav kordaja, mis rakendus 1. veebruaril. Kohustuslike pensionifondide makstud valitsemistasu maht vähenes teise kvartaliga võrreldes 7%. Võrreldes 2019. aasta neljanda kvartaliga, kui valitsemistasusid veel nii jõuliselt ei piiratud, on kohustuslikelt pensionifondidelt saadav valitsemistasu vähenenud 9,7–19%.
- Fondivalitsejate sektori kapitaliseeritus on endiselt hea. Finantsinspeksioon seadis esimese kvartali lõpus kinnisvara- ja muudele avalikele fondidele sisse täiendava aruandluse fondide likviidsuse jälgimiseks. Alternatiivsete ja eurofondide olukord on olnud kriisi vältel üsnagi stabiilne ning likviidsusprobleeme ei ole esinenud. Teise kvartali lõpuks oli näha positiivseid trende nii kinnisvaraturul kui ka maailma börsidel üldiselt ja see peaks fondivalitsejate sektori tulemustele positiivselt mõjuma.
- Sektoril on seadusemuudatustest tulenev risk, mis võib realiseeruda kohustuslike pensionifondide valitsejate turul, sundides neid muutma oma ärimudelit.

[Fondivalitsejate sektori kvartali ülevaated](#)

